

Gilde Utrecht Nieuws

Redactioneel

Colofon

Gilde Utrecht is een vrijwilligersorganisatie van vijftigplussers waarin ongeveer tweehonderd mensen hun ervaring - opgedaan in werk en hobby - belangeloos inzetten voor Utrechtse stadgenoten.

Aan dit nummer werkten mee

Geert van Beek, Martin Brand, Gerlofke Hekelaar, Henk van Hilten, Marte Kaiser en Kathmandu Utrecht, Marie-José Kimman, Hans Marcelis, Willem Spee, Martijn Verviers, Marjolein Udo

Redactie

Thom van Rossum, Cor van Santen, Aart de Veer en Nienke Willemsen

Secretariaat

Gilde Utrecht, Lange Smeestraat 7, 3511 PS Utrecht. Tel. 030 234 32 52 e-mail post@gildeutrecht.nl website www.gildeutrecht.nl

Drukkerij

Drukkerij All Print te Utrecht

Oplage

250 exemplaren

Sluitingsdatum kopij jaargang 22 nummer 2/3

1 juli 2021

Foto omslag

foto: René Veenis

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in te korten. De inhoud van de ingezonden kopij valt buiten de verantwoording van de redactie.

Nu de activiteiten van het Gilde onder een stolp liggen, zocht de redactie een thema waarmee ons blad gevuld kon worden. Na enige hersengymnastiek kwam het onderwerp wandelen in al zijn aspecten naar voren. En dan niet alleen wandelen in Utrecht maar ook naar Santiago de Compostela (ook schrijfbaar als Compostella). Handel en wandel komen samen in het verhaal over de buitensportwinkel Kathmandu. Wandelen blijkt ook bevorderlijk te zijn om heldere gedachten te ontwikkelen; daarvan worden verschillende voorbeelden gegeven. Het rondje Singel, dat wordt afgesloten in het volgende nummer, is een nieuwe bijdrage in de voorraad wandelingen waarover het Gilde beschikt. De puzzel maakt duidelijk hoe met het woord wandel gespeeld kan worden.

THOM VAN ROSSUM

Inhoud

Redactioneel	2	Taal en conversatie	17		
Nieuws uit de Lange Smeestraat	3	De taalwandeling			
Van de directeur		Boeken voor wandelaars	18		
Van de bestuurstafel	5	In de schijnwerper	20		
Wandelen in het Máximapark	6	Interview met Marte Kaiser van Kathmandu Utrecht			
Rondleidingen	8	Geef de pen eens door	21		
Loop de Singel rond!		Puzzel	23		
GildePelgrims naar Santiago de Compostela	14	De achterpagina	24		

De kunst van het wandelen

Dit is - voor zover ik weet - het eerste Gilde Utrecht Nieuws met een thema. Het thema lag voor het oprapen: wandelen. Want we wandelen wat af met zijn allen! Taalvrijwilligers wandelen bijvoorbeeld met hun deelnemers nu afspreken in de bibliotheek of horeca nog steeds niet mogelijk is. Er komen op kantoor regelmatig Gildemensen langs op weg naar een rondje Singel of verder, mijn vrienden spreek ik sinds de horecasluiting eigenlijk alleen nog wandelend.

Bij het Gilde wandelen de rondleiders normaal gesproken natuurlijk ook heel wat af, maar helaas gooit corona - in elk geval op het moment dat ik dit aan het schrijven ben - nog steeds roet in het eten. Maar Gildemensen zijn niet gemaakt om stiltejes achter de geraniums te zitten wachten tot het overwaait. Zoals het vaak gaat in een crisis, komen er vanzelf creatieve ideeën los om mee aan de slag te gaan. Zo bedacht bestuursvoorzitter Hans Marcelis december vorig jaar dat het leuk zou zijn om een rondleider aan een taalvrijwilliger te koppelen en samen op pad te gaan om elkaar te leren kennen en om Gilde-ervaringen uit te wisselen. Hij noemde het 'Samenloop'. Veel mensen maakten hier gebruik van en er ontstonden mooie, waardevolle ontmoetingen.

Vervolgens kwam er het initiatief van rondleider Peter Gieling om zijn online 'wandeling' over de politie in Utrecht tijdens de Tweede Wereldoorlog die hij voor de politie Utrecht had ontwikkeld voor alle vrijwilligers te presenteren via Zoom. Dit inspireerde andere rondleiders om ook in deze vorm rondleidingen te gaan aanbieden. Onze technische man Hans Baken maakte ons wegwijs in de wonder wereld van Zoom en terwijl ik dit schrijf, zijn er al drie van dit soort presentaties geweest met verschillende thema's, staan er nog een paar in de planning en hebben we zelfs een online cursus 'Architectuur en bouwstijlen binnenstad' op het programma!

Met de Bibliotheek Utrecht ben ik in gesprek over het ontwikkelen van 'taalwandelingen'. Dit project is nog in een prematuur stadium, maar ook hier zijn we bezig een nieuwe vorm van wandelen te bedenken.

Weer een andere vorm van wandelen werd ontwikkeld door Tineke Bomer voor de Alliance Française. In maart stond er een Gilderondleiding op de culturele agenda van de Alliance Française, maar ja, die kon niet doorgaan. Althans niet in de traditionele vorm. Tineke schreef haar wandeling 'Utrecht op z'n Frans' helemaal uit en maakte er met hulp van het Gildekantoor - wij hebben een *imprimante couleur* en een *machine à relier et faire des trous superpratique* - een mooi boekje van. Het boekje deelde ze op een zonnige zaterdag in maart bij het startpunt van de rondleiding uit aan duo's en individuele wandelaars en bij het eindpunt leverde iedereen het boekje weer in. Op de foto (blz. 4) zie je Tineke bij het startpunt staan. Een voor het Gilde nieuwe vorm van wandelen die tegelijkertijd ook werd uitgevonden door Aart de Veer. Met dit nummer van Gilde Utrecht Nieuws in de hand kun je langs de Singel wandelen (blz 8). Gildefotograaf René Veenis maakte de prachtige foto's zodat je de rondleiding ook vanuit je stoel kunt maken als je niet wandelen kan, wil of mag. En het mooie is, dit boekje mag je gewoon houden!

ZIMIHC, waarmee het Gilde wel eens samenwerkt, ontwikkelde in Zuilen, Overvecht en Wittevrouwen een kunstroute. Zij benaderden mij of ik nog mensen wist die mee wilden doen in Wittevrouwen en ik dacht meteen aan... mezelf. Ik woon tenslotte in deze wijk, ik hou van kunst en heb twee grote ramen ter beschikking. Deze route kun je wandelen met behulp van een app of een kaartje via de website van ZIMIHC

KUNSTRUTE ZIMIHC

FOTO: GERLOFKE HEKELAAR

(www.zimihc.nl). Nog tot en met 17 mei in Wittevrouwen en tot en met 7 juni in Overvecht. Op de foto zie je een van de twee kunstwerken gecombineerd met een van mijn twee huisdieren voor net dat beetje *je ne sais quoi*. Als je de informatie bij 'mijn' kunst leest, lijkt het net of mijn huis het kantoor van Gilde Utrecht is, maar dat mag de pret niet drukken. Tot nu toe heeft er nog niemand bij mij aangebeld om een rondleiding te boeken. En om prof. dr. ir. Akkermans maar eens te citeren: "De naam wordt genoemd". En dat is in deze tijden waarin het moeilijk is om met weinig activiteiten toch zichtbaar te blijven, ook wat waard.

Om ten slotte nog even terug te komen bij dit themanummer. Het thema is

behoorlijk ver doorgevoerd, want dit nummer werd bij u bezorgd door een aantal enthousiaste wandelende (en fietsende) collega-vrijwilligers die ieder een wijk voor hun rekening namen. Dit levert een win-win-winsituatie op: lichaamsbeweging, betrouwbare bezorging én kostenbesparing. We hebben al een kleine poule van bezorgers, maar we kunnen er nog wel een paar extra gebruiken. Dus ben je nog niet uitgewandeld, laat het ons weten!

GERLOFKE HEKELAAR

P.S.

Ben je wel uitgewandeld? Luister dan eens naar de podcasts van Radio Dakhaas! In de afleveringen *Naakt 2* en *Naakt 3* hoor je Gildegids Bert Barten al wandelend vertellen over naakt in Utrecht. En dat vindt hij onder andere op de deuren van de Domkerk.

TINEKE BOMER MET HAAR WANDELING 'UTRECHT OP Z'N FRANS'

FOTO: ALLIANCE FRANÇAISE

BALADE DANS UTRECHT

FOTO: ALLIANCE FRANÇAISE

Meedenken over de financiële toekomst van Gilde Utrecht

Half februari stuurden we alle Gildevrijwilligers een oproep om mee te denken over de financiële toekomst van het Gilde. In de hoop van jullie kennis en ervaring gebruik te kunnen maken, want je kunt hier met het bestuur en directeur over nadenken, maar tweehonderd mensen weten meer dan zes. Op de oproep kwamen verschillende reacties, waarbij een aantal goede suggesties en ideeën waar we verder mee kunnen. De komende tijd gaan we hier over nadenken, we werken dingen uit en zullen bij een aantal van jullie terugkomen om te kijken hoe we hiermee aan de slag kunnen. Hartelijk dank voor al jullie suggesties en... wordt vervolgd!

Allergisch voor het C-woord

Heeft u dat nou ook, dat u een beetje allergisch wordt voor het C- woord? Ook als het niet voortdurend benoemd wordt weten we maar al te goed wat deze pandemie voor ons – individueel en als samenleving – betekent en welke gevolgen de maatregelen en beperkingen hebben voor allerlei groepen in ons land. Ik probeer in dit stukje het woord dus te vermijden. Minstens zo hinderlijk vond ik al langer de term 'kwetsbare ouderen' die in de eerste periode te pas en te onpas werd gebruikt. Op grond van onze leeftijd moesten velen van ons zich daardoor aangesproken voelen, maar Gilde Utrecht is nou juist een organisatie die laat zien hoeveel vitaliteit en activiteit er in veel senioren zit.

Natuurlijk hebben we alle begrip voor de overwegingen bij het gevoerde beleid en de prioriteiten die gesteld worden. Het valt ook niet te ontkennen dat in de afgelopen periode (een vol jaar met een kleine onderbreking in de zomer) ook voor ons alles in het teken stond van wat niet mocht of kon:

- . Rondleidingen konden of helemaal niet, of met een miniem aantal mensen gehouden worden.
- . Taalvrijwilligers durfden of mochten niet met hun 'maatje' thuis afspreken en bibliotheken en andere openbare ontmoetingsplaatsen waren voor hen gesloten.
- . Cursussen moesten eerst uitgesteld en daarna afgezegd worden.
- . Ons kantoor was wel regelmatig open, maar het was er onheilspellend stil. Nu en dan werd de balie nog wel bemenst, maar er was te weinig te doen, dus ook deze vrijwilligers waren grotendeels werkloos.
- . En van een feestelijke jaarafsluiting - die toch altijd een leuke ontmoeting tussen Gildemensen uit de diverse groepen vormt en een gelegenheid om tevreden terug te kijken - was natuurlijk geen sprake.

Via enkele nieuwsbrieven probeerden we als bestuur contact te houden met onze vrijwilligers, maar veel echt nieuws was er niet te melden. Betekent dit nu dat Gilde Utrecht plat lag? Zeker niet! Her en der werden initiatieven genomen om kennis en ideeën uit te wisselen; digitale middelen werden ingezet door de

taalvrijwilligers om met de taalvragers contact te houden en er werden zelfs online wandelingen ontwikkeld. Kortom we blijven actief en creatief! En al die tijd waren daar onze Gerlofke en Nienke die zorgden voor bereikbaarheid en contact en 'de zaak' op gang hielden.

Ook het bestuur had genoeg om handen om de agenda van de maandelijkse vergaderingen (meestal via Zoom of andere services) te vullen. Daarbij kwamen naast het beleid rond het virus en de gedragsregels vooral de financiën natuurlijk vaak aan de orde. Door het gebrek aan activiteiten vielen de inkomsten grotendeels weg, wat maar ten dele werd gecompenseerd door minder uitgaven. Dat het financieel jaar 2020 eindigde met een tekort zal niemand verbazen. Daarnaast moesten wij ons bezighouden met het opstellen van een activiteitenplan en subsidieaanvraag bij de gemeente voor het jaar 2021. De voorschriften en voorwaarden voor die aanvraag waren gewijzigd en het kostte de nodige moeite om ons werk in de nieuwe kaders te laten passen. Zoals u in de nieuwsbrief van januari heeft kunnen lezen is ons voor dit jaar het gevraagde bedrag toegekend, maar moet er goed nagedacht worden over de financiële toekomst van Gilde Utrecht vanaf 2022.

Naast deze actuele onderwerpen heeft het bestuur zich de afgelopen tijd ook beraden op de vraag of al onze activitei-

HANS MARCELIS FOTO: CHRISTIEN BOELES

ten nog goed passen bij de vraag vanuit de (Utrechtse) samenleving en of ze goed genoeg onder de aandacht worden gebracht bij potentieel geïnteresseerden. Dat gebeurt natuurlijk in samenspraak met de coördinatiecommissies. Juist zo'n periode van betrekkelijke rust leent zich voor enige bezinning en evaluatie. Dat geldt overigens ook voor ons eigen functioneren als bestuur.

In de komende vergaderingen staat de nota Ieder zijn waarde op de agenda: het bekende 'rode boekje' dat elke nieuwe vrijwilliger ontvangt en waarin het vrijwilligersbeleid van ons Gilde wordt beschreven en duidelijk gemaakt wordt wat we van elkaar mogen verwachten. Een waardevol en belangrijk document dat nu wordt bijgewerkt naar de huidige praktijk.

Intussen kijken we met z'n allen uit naar het moment dat het 'echte' werk kan worden hervat en dat we elkaar weer vaker 'live' tegen kunnen komen. Tot die tijd wens ik de lezers, namens het bestuur, het allerbeste qua gezondheid, energie en plezier.

HANS MARCELIS,
VOORZITTER

Vinex-woestijn en Máximapark

Het is nog vroeg, ik trek mijn wandelschoenen aan en stap, gewapend met muts en handschoenen, de koude zaterdagochtend tegemoet. De kinderen uit de buurt zijn ook al vroeg in de weer, gekleed in voetbaltenuetjes of met tennisrackets op de rug fietsen ze richting de sportvelden.

Op nog geen 800 meter van mijn huis wandel ik een van de grootste stadsparken van Nederland in: het Máximapark. Eerlijkheidshalve moet wel gezegd dat het park een drietal grote sportcomplexen omvat die gezien het lawaai van schreeuwende sporters/supporters en het getik van hockeysticks en bal, samen met enorme lichtvervuiling van de grote masten, natuurlijk niet onder de, bij de meeste mensen gebruikelijke, definitie van park vallen. Trek je het oppervlak van die sportcomplexen af van het totale oppervlak dan is het park opeens aanzienlijk kleiner.

Spijt?

Hoewel wij geen moment spijt hebben gehad, verklaarden onze vrienden,

DOMPLEINPLATANEN FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

MÁXIMAPARK IN HET AVONDLICHT

FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

toen wij bijna twintig jaar geleden aankondigden op zoek te gaan naar een nieuw huis in Leidsche Rijn, ons voor gek. Leidsche Rijn? Je verruult je leuke stadswoning, op loop- en fietsafstand van kroegen, Tivoli en de mooie binnenstad, toch niet voor Vinex-woestijn en eenheidsnieuwbouw? Het Máximapark was toen, in 2002, nog slechts een idee op papier. In het oorspronkelijke masterplan Leidsche Rijn dat in 1995 werd gepresenteerd door architect Riek Bakker wordt gesproken van een groot en groen centraal park. Het oorspronkelijke landschap was net als voor de verschillende wijken, de basis bij het ontwerp van dit gigantische park. Pas in 2013 werd het park officieel door de naamgeefster Koningin Máxima met een fietstochtje en de onthulling van een mooi bankje geopend. In die vroege stukken werd het park al aangeduid met essentiële menselijke organen; de groene long en het hart van Leidsche Rijn. Niet voor niets,

want hoewel het uitstekend wonen is in Leidsche Rijn nu het stof van de bouwwerkzaamheden op de meeste plekken wel is neergedaald, is het groene Máximapark inderdaad het kloppend hart en de zuurstofrijke long van de wijk.

Kunst

Op deze zaterdagochtend wandel ik mijn rondje in de Binnenhof, het zuidelijke deel van het park. Ik verlaat het 'Lint' (het meters brede geasfalteerde pad van bijna 10 kilometer langs de buitenrand van het hele park) en wandel via de Japanse tuin waar de rododendrons straks weer volop zullen bloeien richting de geweldige Bosspeeltuin en het parkrestaurant Anafora. Met een koffie-to-go vervolg ik mijn weg langs de Viking Rijn. Het wemelt van de watervogels en een vroeg scholeksterpaartje pikt driftig naar eetbaars langs de waterkant. Op mijn route liggen ook diverse kunstwerken. Het eerste dat ik tegenkom is opvallend maar elke keer weer indrukwekkend: het kunstwerk

'anonieme monumenten' van Daniel Roth. In het gras lijken willekeurig geplaatste donkere, soms wat verzakte, grafstenen te staan. Volgens de documentatie slaat het op "de zoektocht van romanpersonage Daniel 25 (uit Michel Houellebecq's 'Mogelijkheid van een eiland') naar de restanten van een verloren gegane menselijke wereld". Verder lopend kom ik langs 'Rituele depositie', een kunstwerk van Mathilde ter Heijne, waarbij in brons gegoten spullen van bewoners uit Leidsche Rijn zichtbaar zijn via ondergrondse kokers met een kijkraampje.

Het meest in het oog springend is toch wel 'Barricade' van Fernando Sánchez Castillo, omschreven als "Een monument voor de democratie, een ode aan degenen die, waar ook ter wereld, in opstand kwamen tegen onrecht en onderdrukking". Het is een levensechte scene uit een straatrevolutie met vlaggen en uitgebrande auto's, gegoten in (zwart geverfd) brons.

Echt Utrechts

Naast deze kunstwerken zijn er een aantal echt Utrechtse elementen te vinden die Leidsche Rijn direct verbinden met de binnenstad van Utrecht. Zo kijken de Dompleinplatanen, die in 2013 bij de aanleg van Domunder gekapt dreigden te worden nu uit over de Haarrijnse Plas en is

JEREMIE BRUG

FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

JAPANESE TUIN

FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

de Jeremiebrug, de ophaalbrug die in 2015 plaats moest maken voor Station Vaartse Rijn, verplaatst naar de rand van het park bij de Alendorperweg.

Romeinen

Dat Leidsche Rijn een rijke historie kent blijkt tekens weer, naast diverse opgravingen uit de Romeinse tijd stuitte men bij graafwerkzaamheden aan de

Viking Rijn in 2016 voor de derde keer op een middeleeuws schip. De link met de Romeinen is op diverse plaatsen terug te vinden, zo is er een replica gebouwd van een wachttoren en van een castellum (nu cultureel centrum met horeca en theaterzaal) en zijn de Romeinse grenspalen net als de Limes zelf op verschillende plaatsen zichtbaar gemaakt.

De Viking Rijn, de oude stroom waaromheen het park is aangelegd wordt weer bevaarbaar gemaakt. Daarmee is het Máximapark en dus Leidsche Rijn weer een essentieel orgaan rijker: een blauwe ader die het kloppend hart en de groene long mooi aanvult. Via de Vlinderhof, de prachtige bloementuin en het trekpontje wandel ik weer naar huis. Zeventien jaar nadat wij de Vinex woestijn introkken ligt er een prachtig, divers en zeer toegankelijk park dat nog altijd in ontwikkeling is en waar de bomen nog een beetje verder moeten groeien, maar waar de Leidsche Rijn-bewoners heel graag wandelen, skeeleren, fietsen, spelen, schaatsen en samenkomen!

NIENKE WILLEMSSEN

'BARRICADE' VAN FERNANDO SÁNCHEZ CASTILLO

FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

LOOP DE SINGEL ROND!

Wandelingen langs de Utrechtse Singel in twee afleveringen

Deel 1 – de binnensingel rechtsom

Nu de Singel sinds september 2020 weer rond is, wordt er druk gevaren. Met alle mogelijke bootjes rondt men de binnenstad en alleen een lage brug of de Stadskamer van Hoog Catharijne kan nog een obstakel vormen. Maar er wordt ook meer gewandeld, binnenlangs of buitenlangs, en in de krant van Open Monumentendag werd al een route beschreven. In een nieuwe reeks artikelen wil ik twee wandelroutes systematisch presenteren, en wel als volgt:

-de binnensingel rechtsom (dit nummer van GUN);

-de buitensingel linksom (het a.s. zomernummer).

Bij de beschrijving heb ik dankbaar gebruik gemaakt van de vele bronnen die beschikbaar zijn – de belangrijkste daarvan worden aan het eind van dit artikel opgesomd. Maar er zitten ook nieuwe eigen waarnemingen en soms meningen in verwerkt.

Op het kaartje (blz. 13) is de route gestileerd aangegeven. Beginpunten voor de wandeling zijn de bruggen over de singel die rond de binnenstad liggen. Die zijn genummerd en benoemd. Tussen haakjes staan de 'aantakstraten', respectievelijk rechts en links. Het is uiteraard mogelijk om bij een willekeurige brug te beginnen met lopen. Maar vervolgens moet wel met de klok mee (rechtsom) gelopen worden – de beschrijving werkt vanuit deze 'zichtrichting'. Per traject is er een korte beschrijving en worden met vijf B's bijzonderheden aangegeven:

bruggen: 🌉, bebouwing: 🏠, bomen: 🌳, beelden: 🗿 en andere bijzonderheden: ❓.

Bijna alle liggen ze vlakbij de looproute. Als een object aan de overkant van de singel ligt, is dit aangegeven met het symbool ← (dus naar links over het water heen kijken!). De plaats waar een bijzonderheid zich bevindt is cursief aangeduid, meestal met begin, halweg of eind, globaal benaderd vanaf de beginbrug. Elk traject wordt afgesloten met een kort citaat en is geïllustreerd met een foto.

De totale afstand is ca. 5,5 km. Bij een loopsnelheid van ca. 4,5 km per uur duurt de wandeling ongeveer vijf kwartier. Als je alles goed leest en bekijkt, moet je op anderhalf uur rekenen.

Door de vele details is dit artikel foutgevoelig. Ik ben dan ook dankbaar voor correcties en aanvullingen! (aartdeveer@casema.nl)

STADSKAMER

BINNENSINGEL RECHTSOM. WANDELTijd CA. 75 MINUTEN

1. Marga Klompébrug (Mariaplaats / Moreelsepark)

Volg de kade, dan The Mall in en weer uit

🌉 (begin) Nieuwe brug uit 2014, heette vroeger Moreelsebrug

🏠 (halweg) Poortgebouw (boven water); Stadskamer (binnen); TivoliVredenburg

🗿 (begin) Drie reliëfs op gebouw SHV van Pieter d'Hont (Mariaplaats), 1960; ← lichtobject BURN THE VILLAGE / FEEL THE WARMTH (Nathan Coley, 2013)

🌳 (begin) Jonge beplanting van lindes "Jacques Reckers, een geboren en getogen Utrechter, volgde al enige tijd het uitgraven van de singel. Op maandagavond 3 augustus merkte hij op dat

de blokkades tussen de Vredenburgkade en de ruimte onder de Stadskamer van Hoog Catharijne weg waren en zag hij zijn kans schoon. Toen hij erachter kwam dat er een opening was, kon hij het niet laten om op de bewuste maandagavond een kano te huren [...]. Niet veel later voer hij onder Hoog Catharijne door." (Uit: DUIC in 2020) De officiële openstelling voor boten volgde pas op 12 september 2020.

2. Vredenbrugknoop (Vredenburg / Smakkelaarsveld)

Volg de kade

🌉 (begin) Dubbele brug: een voor voetgangers/fietsen en een voor bussen

🏠 (halweg) ← Ulu moskee; Staffhorst; hotel Bunk (voormalig kerk Gereformeerde Gemeente, 1891)

🌳 (eind) Robinia pseudoacacia (begin Bergstraat)

HOTEL BUNK

❓ (begin) Regenboogzebra naar kade-terras

Over Bunk: "De Westerkerk is een gemeentelijk monument. Maar omdat het orgel een rijksmonument is, beschouwt de gemeente de kerk als rijksmonument. [...] Het orgel is uniek; er komen mensen van over de hele wereld om het te bekijken. Liefhebbers dus. Dat koesteren we. [...] Wij gaan bijvoorbeeld op zaterdagmiddag het orgel laten horen. Wij zijn geen standaardhotel en geen standaardrestaurant." (Robin in 'Utrecht aan de Singel')

FUNDERING WACHTTOREN

3. Paarden(veld)brug (Bergstraat / Catharijnesingel-Knipstraat)

Volg het pad langs het water, ga dan over de kade (binnenzijde paaltjes)

🌉 (begin) Tweelingzusje van de Marga Klompébrug

🏠 (halweg) Fundering wachttoren Het Paard met (trapje af:) informatiebord

🗿 (eind) Merrie met veulen, Pieter d'Hont, 1968 (Jacobsstraat)

🌳 (begin) Douglasspar (Open Tuindag 2018)

❓ (begin) Vier zwerfstenen aan begin Paardenveldpark

"Het heet hier Paardenveld, een verwijzing naar de paardenmarkt die er in de 16e eeuw werd gehouden. [...] In de loop der eeuwen werden steeds meer elementen aan de singel toegevoegd om haar beschermende functie verder vorm te geven, zoals stadsmuren, bolwerken en wachttorens. U ziet de fundering van een van die wachttorens: Het Paard. Volgens een kaart uit de 17e eeuw stonden er toen meer dan dertig wachttorens rond de stad. Waarschijnlijk zijn het er iets minder geweest." (Uit: Krant Open Monumentendag)

MONICABRUG

4. Monicabrug (Jacobsstraat / Oudenoord)

Volg het lage pad langs het water

🌉 (begin) Gedragen door blauwe parabolen met stadswapens (Wiek Röling, 2001)

🏠 (halweg) ← De Gruyter, origineel winkelpand

🗿 (eind) Trijn van de Leemput, Pieter d'Hont, 1955

❓ (voorbij knik) Eerste steen kantoor schietschuitenvaar; (eind) Kazemat onder Zandbrug

De Duitse waarnemingspost onder de Zandbrug was in feite onderdeel van de 'Atlantikwall'. "Zo werd ook het perceel Oudegracht 1/hoek Oranjestraat, café Weerdzicht, opgenomen in de plannen. Het café werd op last van de militaire autoriteiten ontruimd waarna het perceel werd omgebouwd tot een stelling.

Onder de gelagkamer bevinden zich nog steeds een ruimte en een gang naar de waarnemingspost van zwaar gewapend beton." (Uit: *Gilde Utrecht onthult geheimen van de stad*)

NIJNTJE

5. Weerdbrug (Oudegracht / Bemuurde Weerd Oostzijde)

Volg het pad langs het water (small!) of het trottoir rechts

🌉 (begin) Gietijzeren brug uit 1862

🗿 (begin) nijntje (op eigen pleintje), Dick Bruna, 1994

🌳 (begin) Zgn. bolacacia's (eigenlijk Robinia pseudoacacia, als bol gesnoeid)

❓ (begin, in muur) Hardstenen reliëf Weerdpoort

"Aan het begin van de Van Asch van Wijckskade, net buiten het centrum, staat het standbeeld van nijntje op het nijntje Pleintje. Het beeld is gemaakt door de zoon van Dick Bruna, Marc Bruna, en is net zo perfect in al z'n eenvoud als de getekende nijntje." (Via: www.holland.com)

ZOCHERHUIZEN

6. Van Asch van Wijkbrug (Van Asch van Wijkstraat / Hopakker)

Volg de kade, voor speelkooi langs de Begijnkade op
 🏰 (begin) Brede brug met art-decomotieven, 1939
 🏠 (midden) Witgepleisterde classicistische woonhuizen van J.D. Zocher
 🌳 (knik) Oosterse plataan met 'wratten'
 ? (knik) Muurgedicht C.C.S. Crone
 In een Zocherhuis: "Aan de achterkant is het rustig en hebben we uitzicht op de watertoren die 's avonds mooi verlicht is. Het water aan de voorkant geeft me een gevoel van ruimte en vrijheid. Omdat de singel ertussen ligt, kijk ik niet bij de overburen naar binnen. In de zomer bieden de grote platanen koelte. Dan is het donker en zit je heerlijk in de schaduw." (Bewoner Mars in "Utrecht aan de Singel")

DE WOLVIN EN DE EIK

7. Noorderbrug (Noorderstraat / Koekoekstraat)

Volg eerst de Begijnkade, verlaat dan water, Van Asch van Wijkskade in, recht door Wolvenstraat, Wolvenplein, Wittevrouwenkade
 🏰 (begin) Granieten hoekstenen met jaartal 1936
 🏠 (vAvW-kade) Gezondheidscentrum: eclectisch, met gedenksteen F.C. Donders; (Wolvenplein) voormalig gevangenis 1857; (eind) Neoklassiek wit gebouw, voormalig politiepost (vervanging Wittevrouwenpoort)
 🌳 (plein) De wolvin en de eik (Suzanne Willems, 2001)
 🌳 (plein) Treurwilg
 "Wittevrouwenstraat 44, commiezenhuis. Op deze plek stond tot 1858 de Wittevrouwenpoort, de oostelijke stadspoort, die toegang gaf tot de Biltsestraatweg (nu Bilstraat). Na sloop van de poort werd dit commiezenhuis gebouwd om de in- en uitgaande goederen te controleren. Later werd het een politiebureau. Nu heeft het een kantoorfunctie. Het klokkentorentje bevat nog de klok die in de Wittevrouwenpoort hing." (Uit: *Wandelen binnen de singels*)

8. Wittevrouwenbrug (Wittevrouwenstraat / Biltstraat)

Volg het pad langs het water, over heuvel heen
 🏰 (begin) Verbonden met de brug: zuil met leeuw en stadswapen, rechter deel van de toegangspoort tot de voormalige Willemskazerne
 🏠 (eind) Stadsschouwburg, Dudok, 1937
 🌳 (eind) – (Wand schouwburg) Muze, Leo Brom, 1940; (park) Feest der muzen, Joop Hekman, 1959; De acteur, Frans Stelling, 2017
 🌳 (park Stadsschouwburg) O.a. beuk, watercipres, hemelboom, populier, plataan
 Over Feest der muzen: "Eind 1959, tien jaar na het oorspronkelijke idee van Hekman werd het kunstwerk door de burgemeester onthuld. De waterpartij is een unicum bij door kunstenaars beeldhouwde fonteinen die er doorgaans aan hechten dat hun beeldhouwwerk helder zichtbaar blijft. Het Feest

HEMELBOOM EN STADSSCHOUWBURG

der muzen is het grootste van het grote aantal beelden van Hekman die Utrecht rijk is." (Uit: Kunst in de openbare ruimte)

STADSMUUR

9. Lucasbrug (Nobelstraat / Nachtegaalstraat)

Volg het pad langs het water
 🏰 (begin) Weinig opvallend door bushaltes etc.
 🏠 (halfweg, hoog) Vrije School met door leerlingen beschilderde muur; huizenrij nrs. 4 t/m 12: Amsterdamse School, met fraaie hoekoplossingen
 🌳 (begin) ← Taxus en overhangende haagbeuk; (halfweg) 4 platanen uit 1840; (eind) gegaffelde iep
 ? (begin) Gaafste restant stadsmuur (informatiebord)
 De vier oosterse platanen: "Vergeleken met het aantal Gewone platanen in het Zocherpark is zijn oosterse neefje een

zeldzaamheid. Er zijn subtiele verschillen. Zo is het blad van de Oosterse plataan dieper ingesneden dan die van de gewone soort. De bloeiwijze levert kleinere, maar meer vruchtbolletjes op, meestal 3 tot 6 stuks per trosje." (Uit: Zochergroen)

LUCASBRUG

10. Herenbrug (Herenstraat / Maliesingel)

Volg het pad langs het water (rechts: park Lepelenburg)
 🏰 (begin) Jugendstil-lampen op granieten sokkels
 🏠 (begin) Muziektent 1982, met onderop panorama's van Utrecht 1859 en 2017
 🌳 (begin) Ratelpopulier of esp
 "De muziektent werd op 19 juni 1982 aan de stad Utrecht aangeboden door de Utrechtse sociëteit 'De constructieve' ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan. [...] De Vereniging Oud-Utrecht heeft zich beijverd om het panorama van Utrecht uit 1859 door Jan Bos op een openbare plaats in het Zocherplantsoen zichtbaar te maken. Bij groot onderhoud aan de muziektent is het panorama van 2017 (negen tekenaars) toegevoegd." (Informatiebord muziektent)

11. Maliebrug (Lepelenburg / Maliebaan)

Volg het pad langs het water
 🏰 (begin) Eenvoudig hekwerk met zonnebloemen op de kruisingen
 🏠 (achtereenvolgens) Huis Lievendaal (1862); Leeuwenbergkerk (voormalig pesthuis 1567); de Bunker (modern appartementencomplex); bastion Sonnenborgh; ← kapel Nicolai-communiteit ('halve kardinaalsmuts')
 🌳 (halfweg) De spoetnikkijker, 1958 (Oscar Wenckebach); Zonder titel (ge-

SPOETNIKKIJKER-BUNKER

zin), Joop Hekman, 1980
 🌳 (halfweg) Bevrijdingsboom met hek (beuk); plataan; (eind) Zwarte den (1840) en Sequoiadendron
 ? (vlak voor knik) Literaire bank (Vroman-Sanders); (knik) geschiedenis bastion (1552-1989), in het Latijn
 "Op 4 oktober 1957 lanceerde de Sovjet Unie tot ieders verbazing de eerste satelliet: Spoetnik 1. Deze gebeurtenis inspireerde kunstenaar Oswald Wenckebach in datzelfde jaar om het sculptuur De Spoetnikkijker te maken. Hij wilde 'verbazing, angst en ongerustheid tot uitdrukking brengen.'" (Uit: Kunst in de openbare ruimte) Wenckebach is vooral bekend door het beeld 'Monsieur Jacques' bij de ingang van het Kröller-Müller Museum in Otterlo.

12. Abstederbrug of Servaasbrug (Nieuwegracht/Tolsteegsingel)

Volg het pad langs het water
 🏰 (begin) Aan de brug een afbeelding van de planeet Jupiter (zie: <http://planetepad.bronckers.eu>)
 🏠 (doorgaand) Fundatie van Renswoude; Stallen Centraal Museum; Manenborgh; Louis Hartloopercomplex (1928)
 🌳 (begin en halfweg) Biru (chowchowhond), Joop Hekman, 1984; Vanishing Staircase, Birthe Leemeijer, 2018

VERDWIJNTRAP

🏠 (halfweg) Restant oudste ruwe iep van Nederland; plataan 'het duivenhotel'
 ? ← Bootjes langs de kant; (eind) Atelier Pieter d'Hont onder Manenborgh
 "Op de plek waar vanouds de stadspoort de toegang tot de stad verleende, ontwierp architect J.I. Planjer een politiepost in combinatie met een brug, kademuur en tramhalte in een markante, maar sobere vorm van de Amsterdamse Schoolstijl. In de torenachtige opbouw van het volume en in de gesloten architectuur refereerde Planjer bewust aan de idee van de voormalige stadspoorten. [...] De brug met de kademuur en tramhalte sluit naadloos aan op het gebouw en vormt in één gebaar de entree tot de binnenstad. Het gebouw werd in 2003 verbouwd tot filmcomplex in opdracht van de Utrechtse filmmaker Jos Stelling." (Uit: *Gids voor architectuur en stedenbouw*)

RELIEF TOLSTEEGBRUG

13. Tolsteegbrug (Twijstraat / Ledig Erf)

Volg het pad langs het water
 (begin) Onderdeel van totaalontwerp in stijl Amsterdamse school (Planjer), zie onder 12
 (begin) Fysisch lab; bastion Sterrenborgh; Martinuskerk (Juinen!)
 (begin) Herman Berkien, 2008 (Frans Stelling); monument vertrek Fransen in 1816

(knik) Vleugelnoot

(knik, 's morgens vroeg) kraaiende haan Sterrenborgh

"De zuidwesthoek van het zestiende-eeuwse Utrecht was militair gezien uiterst kwetsbaar door de toegangswegen over land en water, die hier samen komen bij de Tolsteegpoort. Naast deze verdwenen stadspoort werden twee stenen bolwerken aangelegd [Manenburg en Sterrenburg], die met hun verborgen kanonnen de toegang tot de stad konden verdedigen." (Uit: *Wandelgids van Utrecht*)

MARTINUS- OF YUPPENBRUG

14. Martinusbrug (Pelmolenweg / Henriette Roland Holststraat)

Volg het pad langs het water.

(begin) Bijnaam Yuppenbrug, Wiek Röling, 1997

(halfweg) Geertekerk; Bartholomeus Gasthuis

(eind) Gedenksteen Smeetoren

(eind) Liggende veldesdoorn

(begin, achter wal) De Zeven Steegjes "Dus bouwde de gemeente er in 1967 de Martinusbrug. Tot grote verontwaardiging van de bewoners van de Zeven Steegjes. Een Yuppenbrug, noemen ze het en ze gebruiken 'm ook zelden. Ze hebben niets te zoeken daar, aan de overkant van de stadsbuitengracht. Ze wonen in de binnenstad. Op stand." (Uit: *Toen & Nu*)

GROTE STER

15. Bartholomeïbrug (Lange Smeestraat / Catharijnesingel)

Volg het (nieuwe) pad langs het water
 (begin) Mooi smeedwerk wit/groen, jaren '30

(halfweg) Hotel Karel V; St. Gertrudis kathedraal

(begin) ← Bartholomeus, René van Seumeren, 1962; (halfweg) Grote ster, André Ramseyer, 1966; ← UFO op HGB3

(halfweg) Groep moerascipressen "Op een rechthoekige, liggende sokkel staat een bronzen onregelmatig gevormde cirkelvorm, waarin aan de bovenzijde een spleet is aangebracht. In de volksmond wordt het werk ook wel 'het hoefijzer' genoemd, maar de werkelijke titel is Grand astre: grote ster. De Zwitserse kunstenaar André Ramseyer maakt het grote bronzen beeld in 1966, in een oplage van drie. In 1974 kocht de gemeente het beeld [...] en het werd aan het Geertebolwerk geplaatst. Tijdens de herinrichting van de Catharijnesingel stond het tijdelijk in het depot." (Uit: *Kunst in de openbare ruimte*)

AART DE VEER / FOTO'S RENÉ VEENIS

Geraadpleegde en geciteerde bronnen:

Krant Open Monumentendag 12 september 2020 (Werkgroep OMD i.s.m. DUIC/DDK).

Gilde Utrecht onthult geheimen van de stad, 2019.

Zochergroen (Milieucentrum Utrecht, 2009)

Wandelen binnen de singels van Utrecht (Kees Volkers, uitg. Gegarandeerd Onregelmatig, 2011)

Zocher's Singelplantsoen – 'De wandelingen'. Vouwblad. Gemeente Utrecht, Dienst Stadsbeheer, z.j.

Gids voor architectuur en stedenbouw in Utrecht 1900-2005. C. Edens en B. van Santen. Uitg. Thoth, Bussum, 2004.

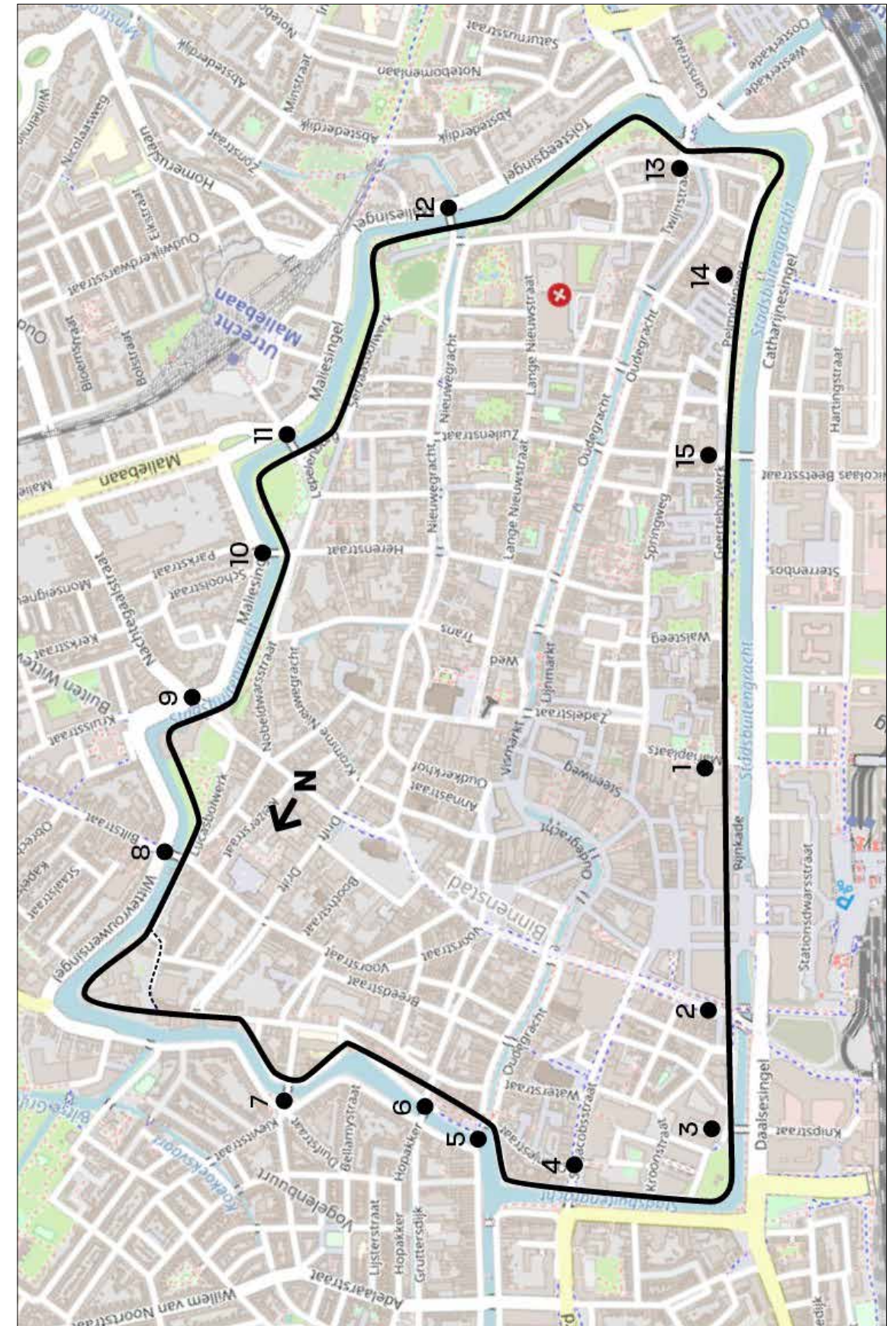
Kunst in de Openbare Ruimte, gem. Utrecht (via website of als app).

Toen & Nu. Utrecht. Kijk hoe de stad verandert. Paula Swieringa, uitgegeven in eigen beheer. paulaswieringa@gmail.com, 2020.

DUIC in 2020. Utrecht 2020 in woord en beeld.

Utrecht aan de Singel. Verhalen van bewoners aan de stadsbuitengracht. Iris Tasseran, tekst en foto's. Uitg. Boekengilde, 2020.

Wandelgids van Utrecht, dr. J.E.A.L. Struick. Bruna, 1977.

KAART: JORT WILLEMSSEN

Gildepelgrims: Te voet naar Santiago de Compostela

In dit themanummer over wandelen mag een van de langste en meeste bewandelde pelgrimsroutes natuurlijk niet ontbreken. En wat bleek na onze oproep? Vier Gildevrijwilligers hebben de route (of een deel daarvan) gewandeld. Hieronder leest u de wandelervaringen van rondleider Geert van Beek, rondleider Martin Brand, coördinator leesgroepen Marjolein Udo en taalvrijwilliger Marie-José Kimman. Redacteur Cor van Santen tekende hun belevenissen tijdens deze lange wandeltocht op.

GEERT VAN BEEK
FOTO: PRIVÉARCHIEF

Interview met Geert van Beek

1900 kilometer klassieke wandelpaden

Vijftig jaar woont Geert van Beek (69) al in Utrecht, of preciezer gezegd: in Wittevrouwen. Tot aan zijn pensioen was hij docent aan de Hogeschool Utrecht maar de beste herinneringen bewaart hij aan de 18 jaar dat hij docent geschiedenis was in het middelbaar onderwijs. Wandelen was – naast klussen, fotograferen en zingen in een koor - altijd al een van de hobby's van Geert van Beek. Dat hij zich met zijn historische belangstelling na zijn pensioen als stadsgids bij het Gilde meldde, is dan ook niet verwonderlijk. 'Ik mag graag mensen rondleiden en hen vertellen over dat boeiende verleden van Utrecht. En ik werk met veel plezier mee aan het inwerken van een nieuwe lichting stadsgidsen voor het Gilde.'

De pelgrimstocht naar het Spaanse bedevaartsoord Santiago de Compostela kent vele routes. Wie vanuit het midden van ons land naar deze populaire bestemming wandelt, legt een kleine 2000 kilometer af. Geert van Beek bedacht zijn eigen route en sloeg in 2012 Nederland en België over en begon zijn voettocht in het oosten van Frankrijk, ter hoogte van Grenoble in Le Puy-en-Velay. 'Ik heb zoveel mogelijk gekozen voor klassieke wandelpaden waarbij je bijvoorbeeld oude kloosters en kastelen passeert of dorpen en steden die de pelgrims eeuwen terug ook al aandeden.'

Lopend door Frankrijk naar Santiago de Compostela in het noordwesten van Spanje en nog iets verder naar Kaap Finisterre legde Van Beek uiteindelijk zo'n 1900 kilometer af.

Waarom begin je aan zo'n avontuur?

'Ik hou van wandelen. Dat heb ik altijd veel gedaan. Zoals met vrienden regelmatig een weekend weg en dan elke dag 35 of 40 kilometer lopen. Zo hebben we diverse langeafstandstrajecten in Nederland, zoals het Pieterpad, gedaan. Daarom had ik ook niet zoveel zin om de tocht naar Santiago

te starten in Utrecht en heb ik voor Frankrijk als beginpunt gekozen.' De directe aanleiding om deze expeditie te ondernemen was dat Van Beek rust zocht. 'Ik had enkele enerverende jaren meegemaakt en wilde een aantal zaken overdenken. Ik had een echtscheiding achter de rug. Daarna kreeg ik een nieuwe (lat-)relatie. Ik moest nog

GEERT VAN BEEK
FOTO: PRIVÉARCHIEF

een aantal jaren werken voordat mijn pensioen zou ingaan. Hoe zou ik nu verder gaan? Daarom heb ik er bewust voor gekozen om alleen op pad te gaan.'

En heeft dat gewerkt?

'Voor mij heeft het bijzonder goed uitgepakt. Door het wandelen kwam ik in een andere flow terecht, je gaat

je helemaal 'Zen' voelen. Na een week waren allerlei zaken waarover ik me eerder druk maakte, al weggezaakt. Ik hield een dagboek bij maar later heb ik nooit meer de behoefte gehad om mijn overpeinzingen terug te lezen.' Wat ook heel goed werkte was de pauze die Van Beek halverwege had ingelast. Na ruim vijf weken Frankrijk had hij tegen de grens met Spanje aan een huisje gehuurd waar hij zijn gezin ontmoette. Ten zuiden van Saint-Jean-Pied-de-Port ging hij daarna uitgerust de Pyreneeën over en belandde op de veel drukker 'Camino Francès' die uitkomt op het bedevaartsoord. Via steden als Pamplona, Leon en Burgos maar ook door stukken 'leeg land' kwam hij vijf weken later aan in Santiago. 'Dat stuk door Spanje is heel populair en je komt er allerlei mensen tegen die alleen of in groepsverband op weg zijn. Soms kost het moeite om een overnachting te regelen omdat de vraag naar slaapplekken zo groot is. Ik heb me daar nooit druk om gemaakt en het is gelukkig altijd gelukt om iets te vinden. In Frankrijk belandde je soms in een voormalig schoolje waar de burgemeester enkele simpele voorzieningen voor pelgrims had gerealiseerd. Of je kwam in een

klooster terecht waar een deel volstond met stapelbedden voor wandelaars. Ik heb ook wel eens 50 kilometer op een dag afgelegd omdat er niet eerder een slaaplek vrij was. Maar weet je, als je elke dag een kilometer of 30 loopt, bouw je een heel goeie conditie op. De grootste fout die mensen maken is dat ze onvoorbereid op pad gaan en dan ook nog eens direct veel kilometers willen maken. Dat is vragen om blessures. Zelf heb ik een keer een dag amper gelopen omdat ik mijn wandelsokken de vorige dag niet goed had uitgespoeld waardoor het al snel ging broeien in mijn schoenen en dan weet je: doorgaan betekent blaren en andere ellende.'

Komen er nog andere herinneringen naar boven?

'Mooi vond ik de gesprekken die je met andere wandelaars voert. Je kent elkaar niet, spreekt soms ook een andere taal maar al snel verdwijnen allerlei barrières. En binnen de kortste keren praat je over dingen die je thuis niet zomaar op tafel legt. Dat is heel bijzonder.'

Wat heeft het opgeleverd?

Ik ben niet tot grote inzichten gekomen maar wat ik wel positief vond is dat je

helemaal loskomt van dat materiële waar het hier zo vaak om draait. Geen luxe die afleidt. En soms is het erg primitief zoals in sommige slaapplekken waar de wantsen over de wanden lopen. Maar als je vervolgens samen kookt en geniet van de wijn uit de streek waar je doorheen gaat, dan heb je het goed. En eenmaal thuis waardeer je het comfort van je eigen huis meer dan ooit.' Aangekomen in Santiago de Compostela heeft ook Van Beek zijn certificaat opgehaald als bewijs dat hij de tocht heeft volbracht. Daarna is hij nog verder gelopen naar Kaap Finisterre waar volgens de legende het schip met het lichaam van de apostel Jacobus destijds aankwam. Terug in de stad heeft hij nog enkele dagen rondgekeken en vervolgens het vliegtuig gepakt naar huis. 'Ik heb ervan genoten, vooral van de prachtige ontmoetingen met mensen die je pad kruisen.'

Nog zo'n lange tocht in de planning?

'Ik denk wel eens aan het traject van Canterbury naar Rome. Maar met al mijn hobby's vermoed ik dat het er voorlopig niet van komt.'

Terug in de middeleeuwen

MARJOLEIN UDO OP PELGRIMSTOCHT (1994)
FOTO: PRIVÉARCHIEF

Samen met haar man heeft Marjolein Udo (59) twee keer delen van de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela gelopen. 'De eerste keer hebben we in Spanje gewandeld en was het de bedoeling dat we zeven etappes zouden afleggen. Helaas moesten we stoppen tijdens de derde dag want ik kreeg ontzettend veel last van blaren, dus konden we niet verder. Op onze pleisterplaats kwam het halve dorp naar mijn voeten kijken maar tot een snelle genezing leidde dat niet, helaas. Dat was in 1993.'

Betere schoenen

'Het jaar erop hebben we gelukkig wel zeven dagen lang gelopen. Met betere schoenen startten we toen in Saint-Jean-Pied-de-Port. Dat ligt nog net in Frankrijk, tegen de Pyreneeën aan en zo zijn we overgestoken naar Spanje. Na een week bereikten we Logroño. We hebben genoten van de tocht. Ik

herinner me die prachtige hoogvlaktes. Destijds waren het nog heel veel kleine boeren die het land bewerkten. Die mensen hadden zes koeien en die beesten gingen elk dag weer terug naar de stal waar zo'n mestvaalt naast lag. Ik weet nog dat we zo'n boerderij passeerden terwijl op dat moment het raam openging en de inhoud van de po over de mesthoop werd uitgestort. Je waande jezelf terug in de middeleeuwen.'

Schotland

'Ik zou best nog wel eens terug willen gaan om andere delen van de 'camino' te lopen. Mijn man is daar niet voor te porren maar toen ik het er laatst over had met wandelvrienden, zeiden sommigen: ik ga met je mee. Of het ook gaat gebeuren? Ik weet het niet. De laatste jaren mogen we ook erg graag in Schotland wandelen. Daar zijn we ook nog lang niet uitgekeken.'

Santiago is wel een belevenis

Het gezegde 'Alle goed dingen bestaan in drieën' gaat in elk geval op voor Marie-José Kimman (76). Want tot drie keer toe trok zij de wandelschoenen aan om delen van de pelgrimsroute naar Santiago te lopen en telkens heeft ze ervan genoten.

'De eerste keer was twintig jaar geleden. Mijn metgezel was een vriendin die al ervaring had met deze tocht, dus dat was prettig voor mij. We gingen met een bus naar Frankrijk en startten de wandeling in Le Puy, het gebied van het Centraal Massief. Na een dienst in de kathedraal gingen we op pad. En met twee weken lopen in zuidwestelijke richting waren we ruim 200 kilometer verder.'

Nog geen hype

'We sliepen afwisselend in hostels, kloosters en af en toe in een hotelletje, want je wilt ook wel eens in bad gaan. Het was in een aantal slaapplekken druk maar Santiago 'hypete' nog niet.

Religieuze motieven om te gaan had ik niet. Ik mag graag wandelen, nog altijd. En destijds ging het mij goed af. Geen zware bekleding en goeie schoenen, dan kom je al een heel eind. In 2009 heb ik in Spanje gelopen van Santander naar Oviedo. Het was de tijd van de economische crisis. Veel hotels stonden leeg en met mijn zus en haar man konden we meestal voordelig overnachten. Maar het was voor veel Spanjaarden een treurige tijd, dat merkte je overal.'

Hogere sferen

'De derde keer, in 2010, was qua route misschien wel het mooist. Met een vriendin begonnen we in het noorden van Portugal, in Porto. En toen waren we binnen twee weken in Santiago de Compostela. Langs die kust is het vaak mistig en dan doet plotseling Santiago op. Dat moment zal ik niet

MARIE-JOSÉ KIMMAN (SPANJE)

FOTO: PRIVÉARCHIEF

snel vergeten. Ook de dienst in de kathedraal is een belevenis en voelt als een welkom dat je in hoger sferen brengt. Ik heb natuurlijk het diploma opgehaald als bewijs dat ik een flink deel van de route heb gelopen. Wat ik jammer vind, is dat sommigen de tocht naar Santiago zo overdrijven. Voor mij heeft het Pieterpad ook zijn charmes. Trouwens je kunt overal prettig wandelen. En dat doe ik ook bijna elke dag. De kunst is om een leuke route te kiezen.'

Van de camping naar het pelgrimspad

MARTIN BRAND ONDERWEG NAAR SANTIAGO DE COMPOSTELA

FOTO: PRIVÉARCHIEF

Martin Brand en zijn vrouw Thea zijn ervaren wandelaars. In Nederland hebben ze al heel wat langeafstandspaden gelopen. 'Dat deden we in de weekenden en korte vakanties. Zo hebben we onder meer het Pieterpad, het Kustpad en het Zuiderzeepad gedaan. Ook liepen we hier het Pelgrimspad, eerst van Amsterdam

naar 's-Hertogenbosch en later naar Visé, in België, net onder Maastricht,' vertelt Martin.

Dwars door Frankrijk

Via Namen gingen Martin en Thea door naar Frankrijk waar ze een van de pelgrimsroutes naar Santiago hebben gevolgd. 'Frankrijk was toch al ons vakantie-land en zo gingen we in de zomer of in korte vakanties telkens verder. We sliepen overigens niet in de bekende hostels of kloosters maar in onze eigen caravan. Die stond op een camping in de regio waar we dan het pelgrimspad opzochten. Elke ochtend reden we met de auto naar het beginpunt van die dag. Mijn vrouw ging dan koffiedrinken, ik reed door met de auto (met een fiets achterop) naar de finish van de dag. Dan fietste ik terug naar het startpunt waar we een bakkie namen met een croissant en dan begon de echte wandeling richting de auto. Daar aangekomen reden we terug naar de startplek, namen de fiets weer mee,

deden de boodschappen en gingen terug naar de camping. Thea ging dan koken en ik stippelde de route uit voor de volgende dag,' aldus Martin.

De achterkant van het land

Die werkwijze is hun goed bevallen. 'We hebben nooit gedacht: waar zijn we aan begonnen? In tegendeel. Bovendien krijg je al wandelend een heel ander beeld van een land. Zo zagen we als het ware België en Frankrijk niet vanaf 'de voorkant' maar vanaf 'de achterkant' omdat je meer meemaakt van het dagelijks leven, denk ik. En je komt in plaatsen die de moeite waard zijn zoals Reims, Vézelay, Nevers en Périgueux, steeds richting de Pyreneeën,' legt Martin uit. Zo kwamen ze in 2018 aan in Saint-Jean-Pied-de-Port op de grens van Frankrijk en Spanje. Ze zijn nog steeds van plan de route naar Santiago te voltooien maar door privé-omstandigheden is het er nog niet van gekomen.

'Leer Mij Utrechts Kennen'

De taalwandeling

Het is geen nieuw fenomeen, de taalwandeling, maar het heeft het afgelopen jaar noodgedwongen wel een hoge vlucht genomen. Veel taalvrijwilligers hebben de huisdeur achter zich dichtgetrokken, zijn met hun taalstudenten de stad in getrokken en hebben daar met elkaar gewandeld en gepraat. Daarom in deze 'wandelspecial' een paar gedachten over de taalwandeling.

Het gaat bij een taalwandeling uitdrukkelijk niet om een min of meer voorbereide 'conversatieles', je hoeft niet voortdurend gestructureerd te praten. Je geeft dus ook geen uitleg: ik wandel, ik wandelde, ik heb gewandeld... Het is geen 'walking lesson', integendeel, je praat een beetje voor de vuist weg over wat je onderweg tegenkomt: kinderen die verstoppertje spelen, mensen die buiten aan het werk zijn, je wijst elkaar op mooie uitzichten en bijzondere of historische gebouwen en je vraagt elkaar wat je daarvan vindt, je stelt en beantwoordt wat vragen. Ik denk dat je op die manier, zo rustig lopend door de stad, heel goed wat meer vertrouwd kunt raken met de taal en de stad. Misschien heb ik wel veel Frans geleerd, zittend op een van de ijzeren stoeltjes in de Jardin du Luxembourg in Parijs (Le Grand Meaulnes of Le petit Prince ongelezen

op schoot) terwijl ik keek naar de mensen om me heen en genoot van de sfeer en de geluiden van de stad. Bij een taalwandeling kijk je als taalvrijwilliger ook anders naar de stad. Je vraagt je af waar iets boeiends te zien is, wat interessant zou kunnen zijn en waar je wat leuks over kunt vertellen. Dat is misschien te vergelijken met een wandeling tezamen met een Gildegids. Ik heb dat ook ervaren op mijn mooie wandeling door de stad met Alfred Sturkenboom een tijdje geleden. We hadden gekozen voor art nouveau, en hij opende mij de ogen voor diverse details, gebouwen en verbanden, waar ik langer dan 50 jaar aan was voorbijgelopen en gefietst. De heer S. houdt nog een glas bier tegoed. Hoe groot is de beloning op zo'n wandeling als jouw taalstudent, omhoogkijkend in de Domkerk, zachtjes voor zich

uit zegt dat hij zoiets moois nog nooit gezien heeft of een ander, die na een wandeling over de Biltstraat en door het Wilhelminapark uitroept: 'Wat is het toch een prachtige stad, ik was hier nog nooit geweest, wat mooi'. Er is dus veel te zeggen voor het maken van een taalwandeling. Je bent samen in beweging, in de buitenlucht, in een stad waar je niet gauw op uitgekeken en over uitgepraat raakt. Er zijn altijd volop mensen om je heen, er is dus entertainment genoeg en er is zelfs koffie-to-go. We hebben van de nood een deugd gemaakt en ik denk dat ik, ook als dat niet meer strikt nodig is, wel zal blijven taalwandelen in onze mooie stad die binnenkort weer gilde-groen gaat kleuren. Ik kom dan u allemaal graag tegen.

MARTIJN VERVIERS

LEIDSCHKEKADE

FOTO: NIENKE WILLEMSSEN

Boeken voor wandelaars

Over wandelen wordt veel geschreven en gelezen. Wetenschappers hebben aangetoond dat wandelen goed voor je is. Natuurlijk, bewegen is goed, maar inmiddels is ook wel bewezen dat wandelen goed is voor de geest, dat je er opgewekt en opgeruimd van wordt.

Wandelen verruimt je geest

Tijdens een stevige wandeling kun je dingen op een rijtje zetten. In je brein wordt ruimte gemaakt voor nieuwe ideeën en kun je structuur aanbrengen in je bezigheden en plannen. Wandelen ruimt op in je hoofd én verruimt daarmee je geest. Wandelen is daarmee dus niet alleen een lichamelijke, maar vooral ook een mentale bezigheid die je op een filosofische manier kan benaderen.

Afgelopen jaren, met de opleving van het wandel-enthousiasme, is een groot aantal boeken geschreven die het wandelen op deze manier in kaart brengen. Zo heeft het kleine boekje 'Wandelen' van Frédéric Gros (De Bezige Bij €17,99) de veelzeggende ondertitel 'een filosofische gids' meegekregen. Gros beschrijft wandelen als een filosofische daad, een manier om gedachten te ontwikkelen of inspiratie op te doen. Gros ziet de mens als wandelende denker.

Ook Ton Lemaire heeft veel over wandelen geschreven. In zijn boek 'Met lichte tred' (Ambo Anthos €22,99) stelt hij onze behoefte aan wandelen tegenover uitdijende steden en de druk op de natuurgebieden. Het boek is daarmee ook een kritiek op onze verstedelijkte samenleving.

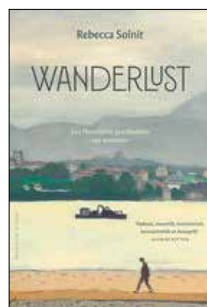

Rebecca Solnit schreef in 2001 'Wanderlust' (in 2019 in het Nederlands uitgeven bij Nijgh en Van Ditmar

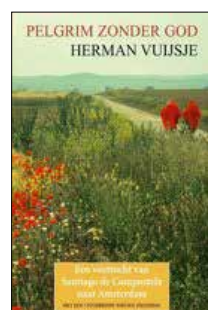
€23,99). Zij laat ons zien hoe belangrijk het is om nietig te zijn in een eindeloos landschap, te wandelen zonder te weten waarnaartoe, of zelfs te verdwalen. De invloed van de natuur op ons wezen en op ons denken komt al wandelend het beste tot z'n recht. Solnit legt net als Gros een directe link tussen ons vermogen om te lopen en ons vermogen tot denken aan de hand van bekende wandelaars en denkers.

Ook Twan Huys speelt met zijn boek 'Wandellust' (Prometheus €19,99) in op de groeiende behoefte te wandelen. Het boek verscheen in maart 2020, net aan het begin van de eerste lockdown, en hoewel niet met die intentie geschreven, biedt het boek het grote publiek, dat het wandelen net had opgepakt, gelijk een mooi inkijkje in deze nieuwe hobby.

Veel schrijvers beschreven ook de grote pelgrimstochten. Het risico bij het schrijven van dergelijk boeken is dat men verzandt in al te persoonlijke verhalen over de spirituele ontwikkeling van de wandelaar zelf. En hoewel het ondernemen van een dergelijk tocht vaak ingegeven wordt door de behoefte aan rust, aan 'het roer omgooien', etc. is voor mij als lezer toch de beschrijving van de reis, de ontmoetingen en bijzondere momenten, het landschap interessanter dan de ontdekkingsreis naar het innerlijke van de schrijver, maar... dit zal ook een kwestie van

persoonlijke smaak zijn. Een van de boeken die mijn interesse wel opwekt is bijvoorbeeld 'Pelgrim zonder God' van Herman Vuijsje (Elmar €18,99). Vuijsje beschrijft de reis andersom, zoals op de achterflap staat: een reis door de Europese ideeëngeschiedenis, van het strenggelovige Noord Spanje naar het goddeloze Amsterdam.

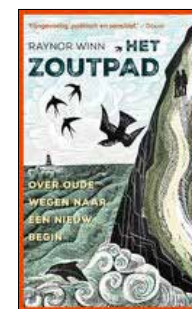

Juist door de pandemie en het feit dat er zoveel gewandeld wordt lijkt er ook meer te worden gelezen over wandelen. Een bestseller in de Nederlandse boekhandels is 'Het Zoutpad' (Balans €12,50) waarin Raynor Winn beschrijft hoe zij en haar man door omstandigheden huis en haard kwijt raken en besluiten het eeuwenoude South West Coast Path langs de zuidkust van Engeland te gaan lopen. Het verhaal over deze zware tocht die langzaam een bijzondere ontdekkingsreis wordt is voor velen inspirerend.

Naast een autobiografisch boek als 'Het Zoutpad' was er veel aandacht voor het (geschiedenis)boek 'De wereldwandelaars' van Wim Willems (Querido €23,99). Wim Willems neemt de lezer mee in het verhaal van een groep jonge idealisten (mannen en vrouwen) uit de volkswijken van Amsterdam die in 1911 vertrokken voor een voetreis die jaren zou duren. Onderweg deden ze verslag van hun reis, de mensen die ze tegenkwamen en

de situaties waarin ze verzeild raakten. Hield hun idealisme stand tijdens deze tocht vol ontberingen naar het Midden-Oosten en was het op deze manier mogelijk los te breken uit het arbeidersmilieu waaruit ze afkomstig waren? Een historisch wandelboek, met weer een heel andere insteek.

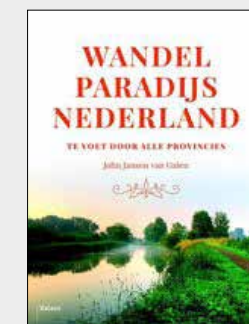

Dit is slechts een kleine selectie uit een groot assortiment wandelboeken, Er valt dus veel te lezen over wandelen en zo blijkt een activiteit die je toch vooral associeert met bewegen en buitenlucht ook een uitstekende tijdsbesteding in de luie stoel te zijn. Al lezend wandelt je geest met je ogen mee over de bladzijden... naar buiten!

Leuke routes om aan de wandel te gaan in Utrecht vind je bijvoorbeeld in de gidsjes van Uitgeverij Gagarandeerd Onregelmatig:

'Wandelen buiten de binnenstad van Utrecht' (€16,95) en 'Wandelen in Utrecht' met 15 rondwandelingen van 15 kilometer in de provincie (€16,95). Handige gidsjes om stad en provincie beter te leren kennen, goed gedocumenteerd en uitgewerkt.

Buiten Utrecht is natuurlijk ook veel te beleven, en te ontdekken. Een mooi wandelboek over heel Nederland is 'Wandelparadijs Nederland' van John Jansen van Galen (Balans €24,99). In dit boek met prachtige foto's beschrijft de auteur wandelbelevissen, landschappen en routes (met verwijzingen naar zo'n 500 routes die je online terug kan vinden).

NIENKE WILLEMSSEN

MUURLEEUWENBEK, NIEUWEKADE

FOTO: RENÉ VEENIS

'HET LEGE ERF'

FOTO: RENÉ VEENIS

Interview met Marte Kaiser van Kathmandu Utrecht

Iedereen wandelt

Nieuwe klanten voor buitensportwinkel Kathmandu

Sinds het uitbreken van de corona-pandemie is wandelen populairder dan ooit. Veel mensen werken thuis maar wisselen dat graag af met enige beweging. En reizen is lastig of risicovol terwijl allerlei uitgaansmogelijkheden dicht zijn. Dan maar wandelen. Dat zien ze ook in de winkel van Kathmandu aan de Oudegracht. 'Het lijkt wel alsof iedereen wandelt', aldus Marte Kaiser die hier al jarenlang werkt. Tijd voor een praatje.

'Onze focus ligt heel erg op buitensport. Mensen kopen hier hun uitrusting omdat ze bijvoorbeeld de bergen van Oostenrijk en Zwitserland in willen. Nu dat niet kan, is wandelen in je eigen omgeving een favoriete bezigheid geworden. En dat merken wij natuurlijk ook', vertelt Marte.

Oude en ook heel wat nieuwe klanten willen nu dus schoeisel, kleding en accessoires die van het wandelen binnen en buiten de stad een plezierige onderneming maken. 'Mensen vragen speciaal om schoenen die prettig lopen op asfalt, klinkerwegen of bospaden.' In de periode dat de winkel verplicht dicht moest, waren kopers aangewezen op de webwinkel. 'We hebben heel wat bestellingen te voet of op de fiets in de stad weggebracht. En in de omgeving met de auto. Maar er gaat natuurlijk niks boven het zelf uitproberen in de winkel. En dat kan sinds half maart – op bescheiden schaal en na reservering – gelukkig weer', aldus Marte.

Schoenen uitproberen

Een voordeel van speciaalzaken zoals Kathmandu (dat al een kwarteeuw in Utrecht zit) is het 'bergpad' binnen de winkel waar je nieuwe schoenen uitprobeert. Het is een zelfontworpen pad met flinke keien en een wisselend profiel waardoor je de schoen in diverse standen test. Zo kom je er samen met

de verkoper achter of de schoen wel of niet goed past. 'De meest voorkomende fout is dat mensen te kleine schoenen kopen. En wat bij veel nieuwe klanten opvalt is dat men erg focust op het uiterlijk. Dan hoor je: 'Ik wil niet van die echte wandelschoenen want die zijn zwaar en lomp. Maar voor wandelingen door de stad of over geplaveide paden zijn die zware schoenen helemaal niet nodig. Wel nuttig zijn goeie sokken. Geen katoen maar sokken van polyester of nog beter van merinowol waarin je minder zweet en dus aanzienlijk minder snel blaren oploopt'. Marte spreekt uit eigen ervaring. Regelmatig komt ze naar haar werkplek te voet en loopt dan twintig kilometer op een dag. Ook heeft ze twee keer een groot gedeelte van de pelgrimstocht naar Santiago gelopen.

Zelf gebruikt ze op de langere trajecten wandelstokken. 'Beter voor de stabiliteit

en de gewichtsverdeling', vindt ze. Dat zijn overigens niet de stokken die bij het enkele jaren terug enorm populaire Nordic Walking worden gebruikt. Op drukke plekken zijn stokken trouwens niet handig. 'Klap ze dan maar in, anders irriteer je anderen en dat is natuurlijk niet de bedoeling', vindt ze. Regel één van haar wandeletiquette gaat over gedrag en luidt: zeg andere wandelaars vriendelijk gedag. En verder? Blijf links op het fietspad, ruim je eigen afval op en houd de hond aangelijnd. Nog twee tips van Marte: 'Nu het vaak erg druk is met wandelaars in Utrecht: loop langs de Kromme Rijn richting Wijk bij Duurstede maar start dan na Bunnik of Odijk zodat je files in Amelisweerd omzeilt. En wie liever in de binnenstad blijft: stippel eens een route uit langs de vele hofjes.'

COR VAN SANTEN

MARTE KAISER OP HET BERGPAD VAN KATHMANDU UTRECHT

FOTO: KATHMANDU UTRECHT

De stad kennen als gids: er gaat een wereld open!

Geboren en getogen in Utrecht; dat voelt als een voorrecht als je mag toetreden tot het illustere gezelschap van de Gildegidsen. Dat toetreden laat door de coronamaatregelen nog even officieel op zich wachten, maar intussen voel ik mij al warm ontvangen en begeleid. En gaat er een wereld voor me open, want de stad kennen als bewoner of de stad kennen als gids, dat blijken twee verschillende werkelijkheden te zijn. Met elk detail en elke blik op de historische context gaat de stad nog meer leven dan hij al deed.

Mijn Utrechtse geschiedenis neemt zijn aanvang op 13 november 1954 op de Gildstraat 79 in Wittevrouwen. Een bescheiden straat met (vanaf de Poortstraat gerekend) kleine woninkjes aan de linkerkant en iets grotere aan de rechterkant. In en om de straat de gebruikelijke middenstand met uiteraard op de hoek van de Poortstraat de bekende groentezaak van de familie Toonen. Daar kon je nog een kwart bloemkool halen, kijken hoe de aardappels geschild werden in de schilmachine, maar pas in de jaren zeventig voor het eerst een paprika bewonderen.

Met de wijsheid der jaren realiseer ik me des te meer dat het in 1954 nog maar zes jaar geleden was dat mijn vader terugkwam uit Nederlands-Indië, waar hij net als veel mannen van zijn generatie naar toe was gestuurd om de laatste koloniale oorlog van Nederland te voeren. Gelukkig voor hem in een logistieke rol, dus zonder direct in gevechtshandelingen betrokken te raken. Mijn moeder was als oudste van zeven kinderen na de zevende klas van school gehaald om voor het gezin te zorgen. De pater familias van dat gezin was loodgieter Willem van Dorresteyn, gevestigd op de Springweg 182. Het is heel bijzonder dat ik nu in dezelfde straat woon waar ik als klein jochie op bezoek ging en speelde op het Geertekerkhof en in de straatjes en steegjes. Sommige daarvan waren uitdrukkelijk verboden terrein omdat daar 'slecht volk' woonde. Ik kan me vanuit het heden nauwelijks meer voorstellen hoe slecht deze buurt er in de jaren zestig bij lag. Na hun huwelijk trokken mijn ouders in bij oma van vaders kant in de Gildstraat en werden mijn oudere broer, ik en

WILLEM SPEE

FOTO: PRIVÉARCHIEF

mijn jongere zus geboren. Mijn vader moest zijn, door oorlog en verblijf in de Oost gebroken, schoolloopbaan oppakken. Ik ken hem niet anders dan 's avonds over de boeken gebogen om te slagen voor de examens van de Hogere Bedrijfsschool van de NS, waar hij uiteindelijk opklom tot interne accountant. Als veel ouders uit deze generatie lag er een duidelijke ambitie om te zorgen dat kinderen het beter kregen, zouden kunnen doorleren, de kansen in een maatschappij in opbouw zouden kunnen pakken. Als telg uit een streng katholiek gezin werd de schoolloopbaan gecombineerd met de kerkelijke. Van misdienaar en koorknaap naar het kleinseminarie Sparrendaal in Vught. Voor de liefhebbers: een seminarie dat

opleidde voor de missie en geleid werd door de Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria, ook wel de congregatie van Scheut genoemd. Maar de onvrede met het seminaristenbestaan en de afnemende roeping leidden ertoe dat ik na een jaar de overstap maakte naar het St-Bonifatiuscollege, waarvan het lijkt of heel Utrecht daar op heeft gezeten. Waar je ook komt, je treft altijd wel ergens een Bonifant aan. Na de hbs met succes te hebben afgerond, ben ik Nederlandse taal- en letterkunde gaan studeren, kandidaats in Utrecht en doctoraal in Amsterdam. Als echte linkse jongen was in dienst gaan geen optie, dus werd het dienstweigeren. Gelukkig bleek ik over een erkend geweten te beschikken, en moest ik mij melden voor de

vervangende dienstplicht. Achteraf een groot geluk, want via een studiegenoot kon ik terecht bij de Stichting Leerplan Ontwikkeling in Enschede bij de sectie Nederlands. Werken in mijn eigen vakgebied dus, en ook nog op een plek waar op dat moment het puikje van de didactici werkten, midden in de discussies over de middenschool, de vernieuwing van het moedertaalonderwijs en het belang van alfabetisering.

Veel geleerd en met die bagage in 1984 kunnen gaan werken als docent Taalbeheersing op de School voor de Journalistiek in Utrecht. Daar kon veel, zo niet alles met als gevolg dat enerzijds geweldige projecten met heel getalenteerde studenten konden worden opgezet, maar dat er anderzijds ook studenten waren die het diploma met minimale inzet kregen uitgereikt. Van de lichten die ik mede heb mogen opleiden, zie ik er nog regelmatig in kranten en op tv verschijnen. Na een omweg, onder andere in het mbo, het Cito en het advieswerk, kwam ik in 2009 weer terug op de basis, als opleidingsmanager bij de opleiding Communicatie aan de Hogeschool Utrecht.

Intussen begon ik in 1983 samen met

Anne-Marie aan de gezinsvorming. Met als resultaat drie prachtmeiden en intussen zeven kleinkinderen. Ons eerste woonhuis was een bescheiden arbeiderswoning in Oudwijk en via Oog in Al zijn we 17 jaar geleden terechtgekomen in een rijksmonumentale woning aan de Springweg. Een lot uit de loterij en een plek waar de liefde voor de historie van Utrecht zeker is aangewakkerd. En om de cirkel rond te maken: onlangs moest ik voor een klusje in de restauratietekeningen kijken die de vorige bewoners hebben laten maken en een van de tekeningen betrof een schema voor de gas- en waterinstallatie; die blijkt dus in de jaren tachtig te zijn aangelegd door installatie- en loodgietersbedrijf Van Dorresteyn! Vanuit de Springweg hebben we actief kunnen deelnemen aan het sociale leven van de Andreashof, onder andere door samen te zingen in het Hofkoor. Langs die weg maakte ik kennis met mijn achterbuurman Gerrit Huisman. Voor hem was het al vroeg duidelijk dat ik voorbestemd was voor het gidsenbestaan. We delen de passie voor de historie van de stad en voor het goede gesprek met een goed glas wijn. Dus toen ik eind 2018 het

werkzame leven beëindigde, kon ik het nog even afhouden maar vorig jaar heb ik mij net op tijd kunnen aansluiten bij het gidsenklasje. Dat is helaas vanaf maart vorig jaar ernstig getroffen door de coronacrisis. Door de inzet van Ulli, de inleiders en de coaches is het toch gelukt een groot deel van het programma te doen. Zeker de wandelingen met coach Rien Stein hebben me veel geleerd over de historie van de stad, maar vooral over de do's en don'ts van het gidschap. Dat ik intussen al een bijdrage heb mogen leveren aan de organisatie van de cursus Leer Mij Utrecht Kennen en dat ik al een paar keer als gids op de Romeinse boot heb mogen varen, heeft mijn dorst naar de officiële status als stadsgids alleen maar vergroot. Hopelijk lukt het om binnenkort af te wandelen en mag ik met groene tas en paraplu op pad met de deelnemers, maar naar ik hoop af en toe ook samen met de collegagidsen die mij de afgelopen tijd verrast hebben met hun ongelofelijke kennis op een breed scala aan onderwerpen. Zoals ik al aan het begin zei: de stad kennen als gids: er gaat een wereld open!

WILLEM SPEE

MUUR VRIJE SCHAAOL: DOOR LEERLINGEN BESCHILDERD

FOTO: RENÉ VEENIS

Vorige puzzel

De puzzel uit het vorige nummer heeft zoals gewoonlijk weer heel wat goede oplossingen opgeleverd. Er waren wel tien inzenders met af en toe verrassende vondsten. Na loting is Michiel Kersemaekers uit de bus gekomen als winnaar. Hij kan zijn prijs op het Gildekantoor afhalen.

1. Beeldhouwer uit de vorige eeuw met het ideale postuur.

Pieter d'Hont (1917-1997)

2. Wetenschapper uit de negentiende eeuw die het van het weer moest hebben.

Christophorus Buys Ballot (1817-1890)

3. Waterstaatkundig ingenieur uit de vorige eeuw die maar beter waterstaatkundig ingenieur had kunnen blijven.

ir. Anton A. Mussert (1894-1946)

4. Muzikale duizendpoot uit de vorige eeuw met een eredoctoraat van de Utrechtse universiteit wiens afkomst lange tijd verborgen is gebleven.

Johan Wagenaar (1862-1941)

Nieuwe puzzel

In het kader van het onderwerp van dit Gildenieuws volgen hier enkele cryptische omschrijvingen die met het woord 'wandel' zijn samengesteld. Alle antwoorden beginnen met dat woord en het aantal letters dat daarop aansluit is aangegeven met een getal.

1. wandel + 3	bloeiwijze op weg
2. wandel + 4	lopende lieden
3. wandel + 5	hoge loopschoen
4. wandel + 4	loopbaan voor Kamerleden
5. wandel + 5	soort looppas
6. wandel + 3	kikker op tocht
7. wandel + 6	lage looplaars
8. wandel + 4	zondagse naam voor wandelstok
9. wandel + 5	combi van lopen en rijden
10. wandel + 4	worm op lange brug in zee
11. wandel + 4	onvaste schoolgroep
12. wandel + 4+3	spooksprinkhaan

De Achterpagina

Op de Achterpagina van het decembernummer 2020 zag u een natuurstenen gevelement van het voormalige postkantoor aan de Neude. Dit element vindt u onder de gootlijst aan de kant van de Vinkenburgstraat.

Ook voor dit nummer heeft Henk van Hilten weer een prachtige tekening gemaakt. Herkent u dit bruggetje?

Weet u de puzzel op te lossen of kunt u vertellen waar de tekening van Henk van Hilten is gemaakt? U kunt uw antwoord voor 1 juli 2021 mailen naar kantoor@gildeutrecht.nl of, als u liever pen en papier gebruikt, naar Redactie Gildenieuws. Lange Smeestraat 7, 3511 PS Utrecht.

THOM VAN ROSSUM

WAAR IS DEZE TEKENING GEMAAKT?

TEKENING: HENK VAN HILTEN